ספר הקנה — סוד קנס האונס והמפותה

סוד קנס האונס והמפותה.

וגם אמר ולו תהיה לאשה זה שאנס אשה ובא עליה בע"כ בבית הרי זה אנוסה, ואם נבעלה בשדה חזקה היא שאנסה ואם אין אביה רוצה לתתה לו או הנערה אינה רוצה נותן קנס ובושת ופגם וצער שהנבעלת שלא לרצונה יש לה צער, אבל אם הם רוצים שתנשא לו והוא אינו רוצה לכונסה כופין אותו לכונסה שנאמר ולו תהיה לאשה ואפילו סומא ואפי' מצורעת ואפי' חיגרת ואפי' מוכה שחין כי ברצונה נכנס ופתחה באטומה ע"כ ולו תהיה לאשה, אבל אם היא אסורה לו לא ישאנה דכתיב ולו תהיה לאשה אשה הראויה לו.

אל"ר והלא שפיר קא מקשה בתלמוד ממזר שאנס אשה ישאנה כי יבא עשה וידחה לא תעשה ומה משיב רב זביד כי אמרינן אתי עשה וידחה לא תעשה כגון מילה בצרעת דלא אפשר בלא"ה לקיים מצות מילה אבל הכא אי אמרה לא בעינא ליה ליכא עשה כלל השמעת דברים כאלה הלא אי אמרה בעינא ליה איכא עשה והראיה מיבמה דאם אמר היבם לא בעינא ליכא עשה וכשאמר בעינא אתי עשה ודחי לא תעשה, אדרבא ממזר שאנס ונשאה לו בניו כשרים כי לא אמרה תורה בניו כמוהו אלא מאשה שאסורה לו אבל מאשה שהתורה התירה לו בניו כשרים ואדרבא אומר ל"ש ממזר הבא על ישראלית ל"ש ישראל הבא על הממזרת שניהם כשרים שיבא עשה וידחה ל"ת.

אל"ב היה לו לכתוב ולו תהיה לאשה למה לי, אלא אשה הראויה לו.

אל"ר אדרבא מניה וביה אי כתב רחמנא ולו תהיה שומע אני שאינו חייב בשאר וכסות ועונה, כתב רחמנא לאשה לחייבו בכל משפט אשה, ותו אי לא כתב רחמנא לאשה ה"א ולא תהיה ינהוג בה מנהג שפחות, ת"ל לאשה מה תאמר בעידנא דקא מעקר לאו לא מקיים עשה אדרבה מקיים ומקיים דכל זמן שהיא תחתיו הרי כאן קיום עשה ולו תהיה לאשה שהוא עשה דאורייתא, אל"ב האונס את הבתולה קשה הוא מהמפתה שאונס ואין כונס הנה הנחש מטיל בחוה זוהמא אבל בהיות האונס עם חוה אין לו מקום לנחש ליכנס כי נאטם ונסגר גיד הנשה אשר שם ישיבת האורבים, ואם יש אסור עשה או אסור לאו אפילו מדבריהם כגון שניות לעריות הנה זוהמת הנחש בחוה וע"כ כי יאמר ולו תהיה לאשה צד הראוי דייניין, ולא התירה התורה ביאה המקלקלת האונסים, ואינו דומה זה בביאת היבמה דהתם מתקנה כאשר אמרנו למעלה בחליצה, וכל שאינה בתולה ואטומה וכל המתחייב בנפשו במיתת ב"ד אין להם קנס ואלו הן הבא על הגיורת שנתגיירה אחר ג' שנים ויום א' ועל השבויה שנפדית אחר ג' שנים ויום א' ועני ר' יהודה ואמר שבויה שנפדית שבה בקדושתיה אע"פ שהיא גדולה אין שומעין לו כי אינה בתולה ועל השפחה שנשתחררה אחר ג' שנים ויום א'.

וכן הבא על בתו ועל בת בתו ועל בת אשתו ועל בת בנה ועל בת בתה אין להם קנס מפני שהוא מתחייב בנפשו אין משלם ממון, הוא שנאמר ולא יהיה אסון ענוש יענש הא אם יהיה אסון לא יענש והכוונה בני בחיוב הנפש אז ירידת הממון מהפחד לכנ"י להעשות דין, וא"כ בחיוב הנפש אין קנס מועיל, ואלו שיש להם קנס הבא על הממזרת ועל הנתינה הבא על השבויה ועל הגיורת ועל השפחה שנפדו ונתגיירו ונשתחררה פחותה מבת ג' שנים ויום אחד הבא על אחותו ועל אחות אביו ועל אמו ועל אחות אשתו ועל אשת אחיו מאמו שקדש נערה ומת שאינה יבמתו או שהיה לו בנים מאשה אחרת וקדש לו בתולה ומת והניחה בתולה ועל אשת אחי אביו כגון שקדש אחי אביו נערה ומת ועל הנדה כל אלו יש להם קנס אפי' שהם בכרת, הואיל ואין להם מיתת ב"ד והכוונה הואיל ואין נעשה דין בידים ע"י הדיינים לרדת הדין הקשה בדיינים הפועלים דין כי מלכות דרקיע ודארעא שוים אלא הוי כרת לבד, ואפ"ה צריך לאטום מה שפתח ע"י הכסף שנותן לאביה, ואם אנסה וקודם מתן המעות של קנס מתה הנערה אביי הוא דאמר שהוא פטור שנאמר ונתן לאבי הנערה ולא לאביה המתה והדין עמו דא"כ יכתוב לאביה וישתוק מהנערה אלא הכי הוא והכונה אם המקולקל אינו למי יתקנו כי בהיות מתה אחר האונס עוונו רבה ודין פשט, וד' דברים של אונס הם כולם של אב ואלו הם קנס בושת ופגם וצער.

הקנס דע בני שאינו ניתן רק בעדים כי נצח ויסוד בנ' כסף הם מעידין, אבל בושת ופגם וצער נתנים בהודאת פיו, וי לכם חסירי ידיעת התורה לדעת עד היכן הפתוי מגעת ופוגמת וקל הדבר בעיניכם ולא ידעתם שפוגם בנ' שערי בינה, ודע בני שהדיינים האלו דיני אונס ומפתה נדונים בכ"ז אלא צריכים ג' מומחים, ובעוונות נתמעטו המומחים וההדיוטים דיינים והולכים כמוכים בסנוורים וכסומא בארובה כי מסוה העורון בעיניהם, ע"כ בני סור מרע כי יראת ה' היא חכמה וסור מרע בינה.

ודע בני שאם בא עליה ואח"כ נתארסה קנסה לאביה דעדיין יד אביה עליה דאמרינן נערה המאורסה אביה ובעלה מפירין נדריה. אבל אם בא עליה ואח"כ נשאת או בגרה קנסה דידה: